

Karmøy kommune
Att: Karl Inge Stumo
Postboks 167
4291 KOPERVIK

Uttalelse til søknad om dispensasjon for riving og nybygg av naust, brygge og utfylling - gnr140 bnr303 Osnesbakken i Karmøy kommune

Vi viser til oversendelse datert 13.11.2020 om ovennevnte søknad, som Karmøy kommune skal behandle etter plan- og bygningsloven (pbl).

Bakgrunn

Søknaden gjelder ifølge vedlagte søknadsdokumenter riving og nybygg naust, etablering av brygger og utfylling i sjø ved gbnr 140/303 i Karmøy kommune.

Fiskeridirektoratet region Sør skal ivareta marine ressurser i vår region samt bidra til at det er gunstige og bærekraftige rammevilkår for fiskeri- og havbruksnæring. Vi har på denne bakgrunn vurdert søknaden og det aktuelle tiltaket ut fra fiskeri- og havbruksinteresser i området, deriblant marint biologisk mangfold.

Vurdering og merknader

Fiskeriinteresser i området

Det er registrert forekomster av naturtypen skjellsand i strandsonen, klassifisert som svært viktig, altså av nasjonal interesse å ivareta i planleggingen. Det er også forekomster av tareskog i nærheten, også svært viktige. Se Fiskeridirektoratets kartverktøy: <https://portal.fiskeridir.no/plan> for eventuell nærmere informasjon. Videre er det låssettingsplasser ikke langt unna. Det kan derfor forventes pelagisk fiske (notfiske) etter makrell, sild, brisling og sei gjennom året samt at det kan utøves et generelt yrkes- og fritidsfiskeri i det nære farvannet. Osneshavn er også en delvis aktiv fiskerihavn med liggeplass for flere aktive fiskebåter.

Områder med skjellsand er viktige ressursområder, f.eks. for rekruttering av nye individer til bestander av utnyttbare fiske- og skalldyrarter, og er uansett viktige i en større økologisk sammenheng. Skjellsand er et habitat som ofte er rikt på

bløtbunnsfauna, fungerer som gyte- og oppvekstområder for mange fiskearter, som næringsområde for fisk og sjøfugl og som parringsplasser, matfat og til skallskifte for større krepsdyr. Skjellsand regnes som en ikke-fornybar ressurs innenfor overskuelige tidsrammer. Inngrep som mudring, utfylling o.l. i skjellsandområder vil være svært negative inngrep. Negative konsekvenser for viktige naturtyper og ressursområder vil i neste omgang være negativt for biologisk mangfold og rekruttering til beskattbare artsbestander for fiskeriene i området.

Tareskog står for en betydelig produksjon av organisk materiale og har en grunnleggende betydning for marine plante- og dyrearter samt for det komplekse samspillet mellom disse. Tareskogen er yngle- og oppvekstområde samt gjemmested og beiteplass for fisk. Bløtdyrene og krepsdyrene i tareskogen er viktige som næringsdyr for fisk, krabbe og hummer. Flere fuglearter og sjøpattedyr benytter også tareskogen som matfat. Mangfoldet i tareskogen er svært stort med forskjellige fastsittende alger og dyr som vokser på stilkene og festeorganene, mens frittlevende dyr finnes på stilkene, festeorganene og i algene som vokser på tarestilkene. Verdien av tareskogforekomster må ses i sammenheng med nærliggende gytefelt/-områder.

Overordnede retningslinjer, rammer og regelverk

Fiskeridirektoratet region Sør vil peke på naturmangfoldloven (nml), særlig §§ 7-12, og dens prinsipper om bærekraftig bruk og vern samt «Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen» pkt. 6.2, som bl.a. presiserer at bygging og landskapsinngrep skal unngås på arealer som har betydning for andre formål, som f.eks. naturmangfold, fiskerinæring, havbruk mv. En bærekraftig forvaltning av kystområdene tilsier altså at man bevarer soner med verdifull eller høy biologisk produksjon i sjø, slik det ofte er i grunne sjøområder nær land.

Det er viktig å unngå en bit-for-bit nedbygging av strandsonen og kystnære sjøområder, som i økende grad forringer bl.a. marine naturtyper o.a. ressursområder. Da må man i størst mulig grad unngå bygging, sprengning, mudring, utslipp, utfylling o.l. i produktive områder i sjø. Å anleggebrygger og båtplasser o.l. som krever inngrep som mudring og utfylling i skjellsandområder er svært negativt for naturtypen, og i neste omgang for yrkes- og fritidsfiskeriene i farvannet. Dersom man finner det nødvendig med slike tiltak, bør man så langt råd er iverksette avbøtende tiltak. Egg, larver og tidlige stadier av fisk og skalldyr samt fisk og skalldyr som gyter, beiter og lever i grunne sjøområder vil være følsomme ovenfor sterk støy, trykkbølger, partikkelspredning, oppvirvlet masse og forurensning mv., og det er viktig at de tilbys best mulig miljøforhold og livsbetingelser.

Dispensasjonsvilkår

Kommunen kan ikke gi dispensasjon dersom tiltaket medfører en vesentlig tilsidesettelse av hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i pbl sin formålsbestemmelse. Pbl § 1-1 sier at loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Det må videre kunne pekes på reelle allmenne fordeler, jf. pbl § 19-2 annet ledd annet punktum om interesseavveining. Det følger som oftest en fordel for søker ved eventuell dispensasjon, men det må foreligge en klar overvekt av faktiske allmenne fordeler for å

kunne vurdere om det skal gis dispensasjon. Det skal altså trekkes inn en bredere vurdering av fordelene enn bare fordelene for den enkelte søker. Ved en søknad om dispensasjon vil fordelene for den enkelte alene ofte ikke oppveie ulempene for de offentlige interessene som ligger bak forbudet og reguleringene. Det er heller ikke nok at man ikke kan peke på ulemper for andre interesser.

Begge de nevnte vilkår må være oppfylt før kommunen kan vurdere å gi dispensasjon etter pbl § 19-2 første ledd.

Vi kan ikke se at søknaden er spesielt godt begrunnet ift. om vilkårene i pbl §19-2 annet ledd er oppfylt, jf. også § 19-1 første ledd første punktum. Planen for øvrig kan f.eks. fint gjennomføres uten at det gis dispensasjon og allmenhetens tilgang vil ikke uten videre forbedres ved bygging av naust og brygger. Heller ikke har kommunen noen overbevisende vurdering ift. vilkårene i pbl § 19-2 annet ledd (vår understrekning): *«Fordelene er i hovedsak at tiltakshaver får utnyttet eiendommen i samsvar med plan, det er også en samfunnsmessig fordel at regulerte bebygde områder i strandsonen utnyttes best mulig for å lette presset mot ubebygde områder.»* Det kan videre like gjerne sies at presset mot strandsonen vil avta hvis man gjør et bedre forsøk på å motstå det og gir tydelige signaler om hva en kan forvente å få gjennom, f.eks. ved å unngå å gi dispensasjoner som i neste omgang påberopes i likebehandlingsøyemed.

Mulige ulemper for andre interesser må uansett i størst mulig grad unngås når kommunen vurderer å gi dispensasjon, jf. pbl § 19-2 første ledd. Kommunen kan, og bør, stille vilkår ved eventuell dispensasjon og byggetillatelse for å unngå negative og unødvendige konsekvenser, f.eks. om inngrep på sjøbunnen. Eventuelt kan en dispensasjon også gjøres midlertidig. Begrunnelsen i dispensasjonsvedtaket må også gi grunnlag for å kunne skille saken fra saker hvor en skal følge hovedregelen om at tiltaket ikke er tillatt, slik at en unngår vanskelig håndterbare presedensvirkninger.

Konsekvenser av tiltaket

Fiskeridirektoratet region Sør vil sterkt fraråde tiltak som kan medføre negative konsekvenser for skjellsandforekomster o.a. naturtyper. Dette gjelder desto sterkere når de som her er av nasjonal interesse å ivareta i planleggingen. I utgangspunktet vurderer vi omsøkte flytebrygge som mindre negativt for fiskeriene og de nevnte naturverdiene – dersom det lar seg gjennomføre uten inngrep i sjøbunnen.

Fiskeridirektoratet region Sør vil sterkt fraråde tiltak som kan medføre negative konsekvenser for viktige ressursområder i sjø. I utgangspunktet vurderer vi omsøkte fylling som svært lite ønskelig i forhold til marint biologisk mangfold og nevnte naturverdier og deres betydning sett i en større økologisk sammenheng. Etter vår vurdering vil det egentlig ikke være mulig å gi dispensasjon for fylling i sjø i dette tilfellet heller, da vilkårene svært vanskelig kan anses oppfylt, jf. pbl. § 19-2 annet ledd. Siden det her i utgangspunktet ikke er registrert sjøplanter som er avhengig av sollys, vil f.eks. et flytende naustanlegg, eller med mindre inngripende tiltak i sjøbunnen kunne vurderes.

Faren for en u håndterbar presedensvirkning og bit-for-bit utvikling mot et u ønsket og lite bærekraftig totalresultat øker hver gang man gir dispensasjon, og særlig hvis den ikke kan tilstrekkelig begrunnes eller dempes ved at det settes vilkår. Det kan fastslås at størrelse på båter øker fra år til år, og krav til forhold og fasiliteter ved brygger o.l. øker som følge av dette. Det er på bakgrunn av allmenne interesser og hensyn at det er gitt bestemmelser, begrensinger og forbud, både i lov og gjennom plan, om hvilke tiltak som kan tillates hvor.

Man må i dette tilfellet unngå mudring, utfylling o.l. Dersom det gis dispensasjon må det også settes begrensninger for størrelse på båter som kan ligge til bryggene.

Bruk av havn til fiskeriformål vil medføre en del støy, lukt og trafikk mv. Fiskerirelatert aktivitet må påregnes å foregå til alle døgnets tider som en naturlig følge av formålet for fiskerihavna. Tilrettelegging for naust mv. kan ikke medføre innskrenkninger eller ulemper for fiskeriaktiviteten, og det må eventuelt forutsettes at bruk av området til naust og brygge må underordnes fiskeriformålene.

Tiltak i, eller med virkning til, sjø, bør uansett gjennomføres så skånsomt som mulig, slik at det omkringliggende marine miljø i så liten grad som mulig påvirkes. Særlig inngripende og støyende arbeider, som sprengning o.l. bør foregå i vinterhalvåret, fortrinnsvis i perioden oktober-februar, når livet i sjøen er mest i ro.

Konklusjon

Fiskeridirektoratet region Sør vil med følgende forutsetninger ikke motsette oss at det gis dispensasjon for bygging av naust og etablering av brygger i dette tilfellet:

- Det må framgå av vedtaket at vilkårene i pbl § 19-2 annet ledd faktisk er oppfylt.
- Det må framgå av vedtaket at prinsippene i nml reelt sett er vurdert.
- Det må settes vilkår om at det ikke foretas mudring, utfylling eller andre inngrep i sjøbunnen samt om båtstørrelse.
- Tiltaket må utføres på en forsvarlig og skånsom måte, slik at det omkringliggende marine miljø påvirkes i så liten grad som mulig.

Fiskeridirektoratet region Sør vil, av hensyn til marine ressurser og marint miljø, spesielt skjellsanden og betydningen som ressursområde for beskattbare arter, anbefale at kommunen tenker annerledes enn å gi dispensasjon for utfylling i sjø i dette tilfellet.

Vi ber om kopi av vedtak i saken.

Med hilsen

Erik Ludvigsen
seksjonssjef

Knut Kristian Skjolden
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Karmøy kommune	Postboks 167	4291	KOPERVIK
----------------	--------------	------	----------

Kopi til:

Fiskarlaget Vest	Slottsgaten 3	5003	BERGEN
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59 Sentrum	4001	STAVANGER
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	ÅLESUND

